

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1763

Caput IV. Conradus [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

CAPUT IV.
CONRADUS.

AB ANNO 1122. USQUE AD ANNUM 1152.

§. I.

Conradus, Bertoldi III. successor, non semel Genea-
logia. in Chartis *filius Ducis Bertoldi*, (a) nempe
secundi, & frater tertii Bertoldi vocatur,
uti supra ostendimus. (b)

Fratre vix mortuo Conradus Abbatiae S. Petri privilegium
confirmavit, ut Ministeriales sui bona sua quaecunque eidem
Cœnobio libera donatione concedere possent. (c)

(a) Tres Chartæ, apud Argentinenses occasione San-Blasiani Monasterii ab
Imperatoribus datæ, id testantur. Una Henrici Anno 1125. & duæ
Lotharii II. Omnes apud HERRGOTT. suis sub annis occurrunt.

(b) In Bertoldo III. §. I. pag. 87.

(c) SCHANNAT *Vindem. Lit. Coll. I. pag. 161.*

Anno 1123. Henricus V. Imp. Argentinæ Conventum celebravit, atque Alpirspacensi Wirtembergæ Monasterio Diploma concessit, quod *Conradus Dux de Zaringen* sua quoque manu signavit, (d) quæ prima gentilitii *Ducum Zaringia* nominis creditur mentio. At triennio ante jam Bertoldum III. fratrem ejus, in Charta conditæ civitatis Friburgi Brisingovicæ, axiomate hoc insignitum fuisse, suo loco ostensum est.

§. II.

Advocata
Abbatia
S. Blasii
contro-
versa.

Anno 1125. Ruftenus, Blasianus Abbas, Conrado nostro Advocatiam Monasterii sui tradidit; quæ deinceps in Zaringia Domo ad extinctos usque Duces permanfit. Advocatia hæc paulo ante in Imperio multos excitaverat motus, donec ab Henrico V. Imp. in Conventu Procerum Argentinæ res pro Abbate decisa; qui potentem Imperii Principem pro Advocato sibi eligendum existimans, Zaringia Ducem, Conradum, adscivit. Causam hanc obscurem a junioribus multis vel obiter, vel male descriptam paucis exponemus Lectori.

Henricus II. Imp. Bambergensis & Basiliensis Episcopatum instaurator & restaurator notissimus, de augendo utriusque splendore sollicitus, Gengenbacense & Schutterense Benedictini

(d) BESOLDI *Monumenta Wirtemberg.* P. I. p. 250.

Ordinis Ortenaviæ Monasteria directo Bambergensis Ecclesiæ subjecit dominio; quod vinculum feudale ad nostra usque tempora durat.

Simile quid Basiliensi Ecclesiæ haud dubie destinaverat Cæsar; sed morte præventus successori suo Conrado II. rem perficiendam reliquit. Hic enim primo statim Regiminis anno (e) Adelberoni, Basil. Episcopo, Blasianum Monasterium concessit in feudum. (f) Blasianus Abbas, ad illud usque tempus per baculum investitus a Cæsare, in posterum a Basiliensi fuit investiendus Episcopo. Directum hoc Episcopi dominium ceteris Monasterii immediati juribus nihil ademit.

Perstitit illud libera Imperialis Abbatia, cum libertate suam ex Ottonis II. privilegio (g) eligendi sibi Advocatum. Perstitit in Dioecesi Constant. Episcopi, ex qua nunquam exivit.

N 2

(e) A. 1025.

(f) Præfatus Blasianæ Abbatiz fec. XII. Codex, in quo varia Chronica & Rei Musicæ scriptores, ad A. 1025. refert: *Cella S. Blasii Basiliensi Episcopo traditur.*

Authentica Conradi II. Donationis Charta huc usque non prodiit, vassallicum tamen Abbatis Blasiani vinculum cum Basil. Episcopo intelligi debere, ex iis, quæ A. 1120. agitata fuerunt, quæque infra referimus, patet.

(g) Privilegium hoc genuinum & authenticum, quod omnium Blasianorum primum & antiquissimum est, sciolus quidam ante plura jam secula

Novus hic rerum Blasianarum ratione directi domini status per totos fere centum annos duraverat. Anno 1120. difficultas de modo investiendi exorta. Investituræ solennitas moretum fueto per virgam vel baculum fieri solebat. Cum autem Gregorius VII. (h) & successores ejus investuras per anulum & baculum, a Cæsaribus factas, ex cathedra & in Conciliis aperte damnassent, orta est quæstio, an Basiliensi Episcopo licitum sit, Blasianum Abbatem porro investire per virgam, Delegati à Calixto II. Basileam missi (i) ibidem pronuntiarunt: „Si alii Episcopi Regni, „ qui sunt Advocati in Abbatibus aliorum Episcopatum, jure „ Ecclesiæ suæ, ex concessione vel ex tolerantia Sedis Apostolicæ, „ electis Abbatibus concessionem per virgam fecerint, Episcopus

adulteravit. Cum enim in Henrici V. Imp. Charta A. 1125. reperisset, Ottonem Privilegium dedisse Blasianis, & pro *piissimo*, contracte scripto, *primum* legisset, in falsam est inductus sententiam, Ottonem I. Imp. esse Monasterii statorem. Hujus autem Diploma quum nullibi extaret, sciolus ille violentas Diplomati Ottonis II. intulit manus, æramque genuinam anni 983. ita corrupit, ut inde annus 963. prodierit. Nec negandum, receptam apud Blasianos invaluisse sententiam, Monasterium illud ab Ottone I. Diplomate fuisse ornatum, quod autem temporum injuria perierit. Vide Nötam HERRGOTTI ad Chartam Henrici V. Tom. II. p. 141.

(h) Prohibuit has investuras Gregorius VII. A. 1078. in Concilio Romano

(i) Gregorius Cardinalis & Pontius Cluniacensis Abbas.

„ quoque Basiliensis Abbatibus, qui in Ecclesia B. Blasii
 „ præponendi sunt, post electionem hoc ipsum faciat. Facta
 „ hæc sunt apud S. Albanum Anno 1120. adstantibus atque
 „ collaudantibus, Domno Radulfo Basiliensi Episcopo & Domno
 „ Rostanno S. Blasii Abbate. (l)

Sententia, quæ dubium de investitura per virgam decedit, non
 exiguis mox turbis, super Advocatiam Blasianam ortis, dedit occasio-
 nem. In ejus enim introitu dicitur, Episcopi, *qui sunt Advocati*
in Abbatibus aliorum Episcopatum &c. & in fine adjicitur:
 „ Episcopus Basil. S. Blasii fratres sic tueatur. &c. Delegati
 Pontificis directum dominium cum Advocatia confuderunt; moris
 hujus Ecclesiarum Germanicarum ignari. Rudolphi Episcopi
 successor, Berchtoldus, (m) virtute sententiæ hujus Advocatiam
 Monasterii Blasiani ad se pertinere existimans, A. 1124. Sub-
 Advocatum ei dedit, Adelgozum de Werra, (n) refragante
 Rusteno Abbate, qui hac super re querelam apud Henricum V.
 instituit.

N 3

- (l) DACRERII *Spicilegium* Tom. III. pag. 477. 51.
 (m) CLAUDIUS SUDANUS in *Basilea Sacra* pag. 190. erravit, quando duos
 Episcopos, Ludovicum nempe & Fridericum, ponit inter Rudolphum
 & Berchtoldum, uti Brundrutanium Episcopale me docuit tabularium.
 (n) *Adelgoz von Werr*, ex Militum ordine. Dominium *Werve, Wehr*, situm
 in Nigra Silva, supra Præceptoriam Beucken. URSTISIUS in *Chron.*

Cæsar in Principum Conventu A. 1125. d. 8. Jan. Argentinæ habito, (o) Blasianum Monasterium liberum pronuntiavit ab Advocatia Basiliensis Episcopi, qui eam ex dominio suo directo derivare non potuit, sed ex sententia a Delegatis Pontificis nuper lata sibi eam arrogavit.

Advocatum eligendi libertas, ab Ottone II. San - Blasianis diferte concessa, concessione domini directi, quod Conradus II. Basiliensi Ecclesiæ dedit, haudquaquam sublata est.

§. III.

Errores
aliorum.

Basiliensium & Blasianarum rerum scriptores in tractando hoc argumento non recte versati sunt, Jus domini directi pro Advocatia fumentes. Ita sane URSTISIUS (p) SUDANUS (q) LEXICOGRAPHI BASILIENSES; (r) qui omnes crediderunt, Advocatiam ab Adalberonis Episcopi temporibus per totos centum annos tranquille in Blasianos fuisse

Basil. L. I. C. XXI. Mentio ejusdem Adelgoz de Werrah inter testes Notitiæ concambii inter Conradum Ducem & Abbatiam S. Petri, quæ in Cod. Dipl. exhibebitur.

(o) Charta apud HERRG. *Genealog. Habsb.* Tom. II. p. 139.

(p) *Chron. Basil.* Lib. II. Cap. XV. p. 101.

(q) *Basilea Sacra* pag. 191.

(r) Tom. I. Lexici voce *Basel*, in Catalogo Episcoporum.

exercitam, quum illam nullus unquam exercuerit Basiliensis Antistes. Litem ergo inde ortam existimant, quod Adelgozus Sub - Advocatus potestate sua abuteretur. HERRGOTTUS (s) contra, Basilienses Episcopos inter atque Blasianos Abbates per centum annos litigatum fuisse existimavit, donec Henricus V. litem dirimeret.

Utraque pars aberrat a vero. Basilienses Episcopi dominium directum in Blasianum Monasterium, quamdiu ad Advocatiam illud non extenderant, exercuerunt tranquille. Quum autem Bertoldus Antistes Advocatiam in Monasterium dominio directo adungere cœpisset, lis sub Henrico V. A. 1124. mota, anno sequenti ab eo Argentinæ pro Blasianis decisa est. De longa per seculum cum Episcopo lite nullum in scriniis Blasianis vestigium extat. Blasianos autem non tam de Advocatiæ abusu, quam de Advocatia ipsa insituisse querelam, Conradus III. Romanorum Rex in Charta A. 1141. (t) diferte declarat. Ait enim, Antistitem Basiliensem Abbatiae hujus subjectionem & Advocatiam sibi arrogasse, monachos autem negasse utramque.

(s) In notis ad Henrici V. Imp. Chartam A. 1125. quæ extat Tomo II. *Geneal. Habsburg.* p. 140.

(t) HERRG. Tom. II. p. 165.

§. IV.

Conradus
fit Advoca-
tus S.
Blasii.

Rustenus Abbas ergo Conradum nostrum, Zaringiæ Ducem, has inter lites, Advocatum elegit, primævo suo jure innixus. Henricus V. electionem non modo probavit, sed & Cæsareo, ut vocant, banno pro Advocatia S. Blasii administranda, Conradum munivit, ut Cæsar ipse testatur. Ceterum non infrequens apud Germanos est, ut Abbatia Advocatum, a Domino directo & ab Episcopo Diocæsano diversum, agnoscat. (v)

Neque tamen, Cæsarea sententia, A. 1125. lata, lis omnino sopita est. Blasiani ab Advocatia Basiliensi liberi, a directo quoque Episcopi dominio se liberos credentes, cum Bertoldi successoribus, Adalberone III. & Ortliebo, in discordia vixerunt, donec & hæc res a Conrado III. Imp. A. 1141. Argentinæ composita est. Hoc enim anno Conradus noster, ut Advocatus Blasianus, Abbatiae nomine, ex bonis ejus quatuor Curtes (x) Episcopo

(v) Gengenbacensis immediata Benedictinorum Ortenaviæ Abbatia Imperii Episcopum Bambergæ pro Domino directo, Episcopum Argentinensem pro Diocæsano, Marchionem Badensem pro Advocato agnoscit.

Schwarzacensis Ortenavica quoque ejusdem Regulæ Abbatia directo Episcopi Spirensis dominio subest. Advocatum habet Marchionem Badensem; Diocæsi Argentinensi addicta.

(x) Curtes in Sirenz, Lauffen, Oltingen & Filnacker.

Episcopo Ortliebo tradidit; qui acceptis illis omni juri, quod Ecclesiae ejus à Conradi II. Imp. tempore in Blasianos competierat, renuntiavit. *Conradus Dux ejusque filius Bertholdus* Instrumentum transactionis signarunt. (y) Zaringiae Duces ad extinctam usque gentem Advocatiam retinuerunt. In Charta tabularii Blasiani A. 1232. super *Sufinberc* Hermannus Badensis promisit, quod a Blasianis in Brisgovia Curtibus exacturus sit nihil, *præter servitium temporibus Bertoldi Ducis solitum*, ubi intelligitur Bertoldus, Zaringorum postremus; quatuordecim annis ante defunctus. (z)

§. V.

ANNO 1126. Argentinæ Lotharii II. Imp. Diplomatus, die 2. Jan. scriptis, alios inter Proceres subscripsit *Chuonradus*, Burgund. Comitatus. *filius Ducis Bertholdi*, & cum eo *Hermannus Marchio*. (a)

Memorabilis hic annus est morte Guilielmi III. cognomento *Pueri*, qui Burgundiæ Comes, apud Paterniacum, Trans - Juranæ oppidum, occisus, & in Monasterio ibidem sepultus est; nec prolem, nec fratrem relinquens. (b) Guilielmus iste, præter Burgundiæ

(y) HERRG. A. 1141.

(z) Cod. noster Dipl. ad A. 1132.

(a) HERRG. l. c. Num. 205. & 206.

(b) ALBERICUS, Trium Fontium Abbas, in *Chron.* ad. A. 1027.

Comitatum, etiam Aventicensem tractum, Uchtlandiam & alias in Helvetia Burgundica terras possederat; adeoque cis & trans Juram, in Burgundia majore & minore, excepto Ducatu, dominatus est. Comitatum Rainaldus III. patruelis ejus, Matisconensis & Cabilloni Comes, ut proximus heres, occupavit.

Genealogicum Burgundicæ hujus gentis subjungimus stemma, (c) quod rebus his lucem affundit.

Otto Guilielmus † 1027.

Rainaldus I. † 1057.

Guilielmus II. Audax, Comes Burgundiæ, Viennæ,
Matisconis † 1087.

Rainaldus II. obiit in itinere Hiero- soly. 1097. Vx. ignota.	Stephanus Audax absente ac mor- tuo fratre terras Burgund. regit. † 1102. Vx. Agnes, soror Con- radi Ducis Zaring. filia Bertoldi II.	Guido Archiepi- scopus Viennensis 1088. postea Pa- pa Calixtus II.
Rainaldus III. Co- mes Burg. 1126. à Lothario II. Imp. proscriptus † 1144.	Guilielmus Vienn. & Ma- tisonensis Comes.	Guilielmus III. Puer relictum a pa- tre Comitatum Burgundiæ retinet, exclusis patruelibus, A. 1126. oc- ciscus, & Paterniaci sepult. improlis.
Beatrix, Friderico I. Imp. nupta A. 1156.	Gerhardus.	

(c) DU CHESNE *Hist. des Comtes de Bourgogne* Lib. IV. Cap. XVI. seqq.
Similia fere habet CHORIER *Hist. de Dauphiné* Tom. I. pag. 820.

§. VI.

EX norma stemmatis hujus terrarum, a Guilielmo Puero Rainaldo III. patruelis ejus, legitimus reputandus est heres.

Rainaldo III. ereptus.

Hic autem supremo jure terras istas rectorus, Lotharii II. Imp. auctoritatem agnoscere quum nolisset, indignationem ejus incurrit. Burgundiæ Comites Salicis obediverunt Germaniæ Cæsaribus, quod Conradus II. fator eorum, Gifelam, Rudolphi III. ultimi Burgundiæ Regis, ex sorore, neptem duxerat uxorem. At Henricus V. Imp. Salicorum postremus, cum decessisset, Lotharius Saxo in ejus locum electus est, Salicis nullo sanguinis vinculo junctus; cui obsequium denegavit Rainaldus, Burgundiæ cum Imperio nexum cum Cæsaribus Salicis causatus extinctum. Lotharius vero Burgundiam cis & trans Joram Imperii patrimonium declarans, Rainaldum A. 1127. ad Comitiam Spirensiam, quibus plerique Burgundiæ Optimates intererant, vocavit, Procerum ut ibi subiret judicium. Tum vero Rainaldus, omnimodam libertatem pertinaciter affectans, ab Imperatore proscriptus est; (d) eaque Burgundiæ pars, quam Guilielmus

O 2

(d) OTTO FRISING. Frid. I. Imp. patruus, qui biennio post nuptias Beatricis cum Friderico I. obiit, Imperatoris socerum excusaturus, causam iræ

Puer possederat, Zaringiae Duci nostro fuit adjudicata
Conrado.

§. VII.

Conrado
Zaring.
traditus.

Cæsar hoc iudicium tulit non tantum quod Conradus
noster fuerat avunculus defuncti, sed & animum ei gratum ut

Lotharii Imp. in Rainaldum allegat L. II. Cap. XXIX. quod *neglexit
Curias Regis adire*. Sed verior est, quam tradit GUNTHERUS in *Ligurino*
L. V. v. 290. affectatio suprematus, quem in Burgundiae Comitatu sibi
arrogavit Rainaldus. Ita enim canit:

„ Jure suo nimium & claro sanguine fretus
„ Teutonicos Reges edictaque sæpe vocatus
„ Sprevit, & Allobroges aliis sub Regibus esse,
„ Indignum reputans, nimium memor ille vetustæ
„ Libertatis erat, Regemque superbus agebat.
„ Donec ob innumeros fastus sententia tandem
„ Ultrices in eum depromsit regia vires,
„ Ereptamque viro regni sub iudice terram
„ Nomine Chunrado Fisci concessit habendam.

Fisco itaque addictus fuit a Cæsare Comitatus Burgundiae, sed cum
primo ejusdem Lotharii Imp. anno in Ratisbonensibus Comitibus teste
DODECHINO in *App. ad Marianum Scotum* A. 1125. decretum fuerit,
„ fuerint, Regiminis subiacere ditioni, non Regis proprietati,
Lotharius Comitatum Burgundiae non sibi, vel suæ Domui servavit,
sed proximo cognato addixit, quod proximus agnatus eo se indignum
reddiderat. De Guilielmi Pueri matre Agnete GUILLIMANNUS de *Reb.
Helvet.* Lib. II. Cap. XIV. pag. 282

demonstraret, quod partes Lotharii contra Hohenstaufios æmulos, Alemanniæ & Franciæ Teutonicæ Duces, mascule defenderat.

Accessit, quod ipse Conradus in Helvetia Alemannica, Burgundiæ contigua, Advocatus Cæsareus Tiguri jam fuerat, Rheinfeldenfem Comitatum, Burgundico Regno vicinum, jure quoque tenens materno.

Sed & ipsius Burgundici atque Arelatensis Regnorum, quæ jam pridem in unum coaluerant, administratio Principi committenda fuit, cujus fides in Cæsarem certa; qui Guelphicis partibus addiæctus; tam insignem Reætoratum Principi Gibellino committere non tutum existimaverat.

Univerfo itaque Burgundico Regno, ad Mediterraneum usque Mare extenso, Conradus noster præfectus est Rector. (e) Regnum hoc Ducatui Suevico, quem Fridericus Hohenstaufius, Cæsaris æmulus, tum regebat, contiguum fuit. Illa superioris Alfatia portio, quæ Sundgovia dicitur, pars quoque Regni Burgundici tum erat. Phirretensem Comitatum præsertim

O 3

(e) DODECHINUS *Append. ad Marian. Scotum* Anno 1127. scribit: „Conradus „ de Zeringa coram plerisque Burgundionum optimatibus, *Principatu* „ *Burgundiæ* apud Spiram Civitatem sublimatus. „

intelligo; Agro Basiliensi confinem. (f) Basilea enim pars Regni Burgundiæ fuerat, ut WIPPO (g) nos docet.

§. VIII.

Traditio-
nis hujus
annus.

Institutio hæc Reſtoratus Burgundiæ in Comitiiis Spirensibus a Lothario Imp. facta est A. 1027. referente Dodechino. Norbertus in Comitiiis his electus fuit Magdeburgensis Episcopus; ut Anonymus Præmonstratensis coætaneus (h) & Codex antiquus Saxonicus (i) testantur. Cum autem Norbertus in Magdeburgensi sede A. 1126. successerit Rukero, nonnulli existimant, (l) Dodechinum in definiendo tempore Spirensis Conventus, metachronismo unius anni peccasse.

§. IX.

Reſtoratus Bur-
gundiæ vindica-
tus armis

Armis ergo apud Burgundos certatum. Reginaldus, post acre cum Conrado bellum, captus, Argentinam ad Comitiam

(f) Vid. *Alsatia Illustr.* Tom. II. pag. 5.

(g) Apud PISTOR. Tom. III. *Script. Rer. Germ.* p. 470. Errat tamen Wippo, ubi dicit, Basileam in confinio triviali Burgundiæ, Alemanniæ & Franciæ Orientalis tum sitam fuisse. De prioribus duabus nullum est dubium, sed a Francia longe fuit remota Basilea.

(h) In vita S. Norberti apud HENSCHEN *Acta Sanctor.* Jun. Tom. I. pag. 849.

(i) Vid. nota ad vitam Norberti.

(l) MASCOV. in *Commentar. de Lothario II.* Cap. VI. & VII.

Imperii ductus, a Principibus, indolem ejus mirantibus, libertate donatus, in Burgundiæ Comitatum rediit, qui ab hoc tempore Liberi Comitatus (m) nomine appellari videtur cœpisse; quod Comites majori præ aliis libertate, incolæ vero præstantioribus juribus, quam alii Comitatenfes, fruerentur.

Rainaldi caussam Rerum Burgundicarum scriptores justam pronuntiant. (n)

OTTO FRISING. (o) Comitatum istum, ab Imperio diu alienatum, tanquam liberum & independens allodium, per Beatricem, Rainaldi filiam, ad Fridericum I. Imperatorem rediisse scribit.

Nos hæc non discutimus, annotasse contenti, quod Conradus Reçtoratum Burgundici Regni non modo retinuerit, sed & ad filium atque nepotem, id est, ad extinctos usque Duces Zaringos, propagaverit. Ceterum axioma *Reçtoris* axiomatici *Ducis* Cæsar prætulisse videtur, ut novus hic Burgundiæ trans Juram Reçtor, ab Imperio pendens, a Trans-

(m) *Franche - Comté*, Germanis *Hoch - Burgund*, *Ober - Burgund*, *Freye Graffchaft Burgund*.

(n) DU CHESNE *Hist. de Bourgogne* Lib. IV. C. XX. GOLLUT *Memoires Sequanoises* Lib. VI. Cap. IV. VIGNIER *Chron. Burgund.* DUNOD. *Hist. du Comté de Bourgogne* Lib. IV. p. 169.

(o) *Chron.* Lib. V. Cap. I.

Ararico Burgundiæ Duce, Galliæ vasallo, distingueretur. Burgundici tamen Rectores hi non raro quoque dicti sunt Duces, ut alibi docui.

Conrado ergo præ patre & avo servata fuit gloria, ut præter *Ducis Zaringiæ* nomen, *Reſtoris* quoque *Burgundiæ* dignitate ornaretur a Cæſare.

§. X.

Reliqua
Conradi
Ducis
Zaring.

ANNO 1130. Conventui, quem Lotharius II. Imp. Baſileæ celebravit, Conradus quoque noſter interfuit. In tranſactione ſuper Monafterium Burgulum, (p) ab Imperatore firmata, *Chonradus Dux de Zaringen*, & poſt eum *Herimannus, Marchio de Baden*, memorantur. (q) Primum exemplum, quo Hermannus II. vel III. (r) Marchio nomen gentilitium *de Baden*

(p) *Burglen* ſec. XI. Monafterium, dein Prioratus, hodieque a S. Blaſii Abbatia Nigræ Silvæ pendens, Baſilea VI. leucis diſtat.

Chronicon Burglenſe, a Conrado, Monacho San-Blaſiano, dein Abbate Murenſi, ſeculi XII. medio conſcriptum, qui & Actorum Murenſium auſtor eſt, in lucem edidit Anno 1755. Vir ſolidæ doctrinæ, RUSTENUS HERR, Monumentorum Auſtriacorum editor, de Republica literaria præclare meritus.

(q) HERRG. Tom II. p. 155.

(r) Hermannus II. hoc ipſo anno deceſſit & Hermannus III. ſucceſſit.

Baden expressit; patruelium suorum, Bertoldi III. & Conradi, Zaringiæ Ducum, imitatus exempla; quorum prior in Charta foundationis Friburgi An. 1120. alter in literis An. 1123. uti vidimus, Ducum de Zaringen axiomete usi sunt primi.

Lotharius Imp. eodem anno Turicensi Canonorum Collegio eligendi Præpositum potestatem concessit, quod Diploma *Chuonradus Dux de Zarenche* testis signavit. (s)

Anno 1131. Literæ foundationis Abbatiae Frienisbergensis scriptæ fuerunt, *Ducatum Burgundiæ nobiliter regente Duce Conrado*. (t)

§. XI.

Anno 1133. Lotharius Imp. Interlacensem Episcopatus ^{Interlacensia.} Lausanensis Ecclesiam, sub suam recipiens tutelam, ab omni Episcoporum, Ducum, Comitumve imperio immunem pronuntiavit; liberam quoque Præpositi & Advocati electionem ipsi concedens. Instrumento huic præter alios Proceres *Dux Conradus*

(s) Diploma ineditum tabularii Collegiæ Turicensis.

(t) Tabular. Bernense. Conf. WATTEVILLII *Diss.* in *Journal Helvétique*, mense Sept. 1746. pag. 236. *Frienisberg, Frenisberg*, Lat. Aurora, Mons Auroræ, Monasterium in ditone Bernensium, inter Bernam & Arberg, situm, circa Annum 1527. seculo addictum est. LEU in Lexico Helvet. voce *Frienisberg*.

de Zœringen subscripsit. (v) Privilegia hæc Ecclesiæ Interlacensi A. 1146. firmavit Conradus III. Imp. atque protectionem hanc regiam ad alia nonnulla bona extendit, quæ ipse Imperator Conradus, cum ante pertinuissent ad Regnum, à *Duce Conrado deliberata*, consensu ejus Ecclesiæ Interlacensi donaverat.

Additur in hoc Diplomate, ut Advocatiam, intuitu horum bonorum, a *Conrado Duce retentam*, nemo suscipiat, nisi cui, consentientibus Ecclesiæ fratribus, id munus demandaretur. Ejusdem plane tenoris est alia Charta Confirmationis, à Friderico I. Imp. Anno 1173. huic Ecclesiæ data. (x)

§. XII.

Bellum
cum Sue-
viæ Duce.

Anno 1138. Conradus, Zaringiæ Dux, qui apud Lotharium Imp. tam gratiofus fuerat, Conradi III. Imp. qui Lothario successit, arma in se concitavit.

Conradum hunc Hohenstaufenem, Franciæ Orientalis Ducem, plerique partibus Gibellinis, (quod nomen tum ortum fuit & Staufeni familiæ gratum) addiçti Principes

(v) Cod. Diplom. noster ad hunc Ann.

(x) Utramque Chartam vide in Cod. nostro Diplom.

quum elegerent in Regem, Conradus noster Zaringus aduersas fecutus est partes. Unde a novi Regis fratre, Friderico Sueviæ Duce, (y) cuius filius deinceps Conrado III. in Imperio successit, petitus est bello; quo Turicum expugnatum, Burgundia trans Juram occupata, Zaringia, Brisgovix arx, Zaringorum sedes, quam initio hujus Libri descripsimus, capta, direpta.

Cæsari ergo se Conradus submitit, atque ita recepit amissa. OTTO FRISING. (z) hæc narrans, Conradum *fortissimum ac ditissimum Ducem* appellat. Bellum perbreve fuit. Eodem enim Anno 1138. Cæsareo Diplomati, quod San- Blasiano Monasterio fuit datum Bambergæ, *Conradus Dux Burgundiæ* post Fridericum, Sueviæ Ducem, qui eum armis devicerat, nomen subscripsit. (a)

§. XIII.

Anno sequenti d. 17. Febr. donationem partis villæ Oningen, ab Illustri viro *Chunrado Duce Ziaringin* Augiensi Monasterio factam, Innocentius II. Papa firmavit. (b) Die

Gesta
Conradi
ab A. 1139.

P 2

(y) Gebhardus Argent. Episcopus Friderico auxilia tulit. GUILLIMANNUS *de Episcopis Argent.* p. 232.

(z) *De Gestis Friderici I.* Lib. I. Cap. XXVI. arcem Zeringen non nominat, sed his indicat verbis: „Arcem (Conradi Zaringii) quandam, quæ cunctis „ adhuc cernentibus inexpugnabilis esse videtur, cepit & expugnavit. „

(a) HERRG. *Geneal. Habsb.* Tom. II. Num. 214.

(b) *Ibidem* Num. 215.

28. Maji Conradus cum filio suo *Bertolfo Comite*, Diploma Cæsareum, Einsidlenfi Abbatiae in Procerum Conventu Argentinae datum, testis signavit. (c) In alio Diplomate ejusdem anni audit Conradus *Dux de Ceringe*: (d) in alio *Conradus Dux Carintie*, (e) ubi Carinthiam pro *Ceringia* posuit. Anno 1140. sub finem April. *Conradus Dux de Cerengun*, Curiae Imperiali Francofurti habitae, (f) atque A. 1141 *Conradus Dux ejusque filius Bercholdus*, Comitibus Imperii, Argentorati magno Procerum numero celebratis, interfuere. (g)

Idem Conradus in Charta anni sequentis *Burgundiorum Dux* scribitur. (h) Anno 1145. Otto quidam Turicensis bona in *Zollinghofen* Abbatiae S. S. Felicis & Regulæ donavit, regnante *Chunrado Rege*, *Reſtoribus Allamanniae & Burgundiae*

(c) HARTMANNI *Annales Heremi* p. 196.

(d) HONTHEMIUS in *Hist. Trevir.* Tom. I. pag. 542. Diploma hoc exhibet, at pro *Ceringe* dedit vitiose *Coringeo*. Veram lectionem me docuit URSTISIUS in Chartulario Msc. quod tabularium Civit. Basileensis custodit.

(e) Instrumentum de Advocatia Abbatiae Selsensis, Argentorati confectum, quod in Cod. Diplom. Alfatiae prodibit.

(f) Teste Diplomate apud PEZ. *Cod. Epistol.* P. I. pag. 331.

(g) Teste Charta S. Blasii ap. HERRG. Num. 220.

(h) Ibid. Num. 221. *Conradus Dux Burgund.* memoratur in literis apud HONTHEM l. c. p. 554.

Duce Conrado de Zaringen & Advocato, Præfecto Wernhero de Baden. (i)

Idem *Chounradus Dux de Zeringen* dedit S. Johanni in Burglen unam Scopozam in villa Scalfingen. (l) Anno 1146. Conradus Rex Romanorum Ecclesiæ Interlacensi (m) bona quædam contulit *Duce Conrado* consentiente. (n) In Comitiiis Francofurtensibus Anno 1147. *Cunradus Dux de Ceringa* comparet. (o)

§. XIV.

Sed ad Burgundiæ Comitatus fata redeundum. Rainaldus ^{Mors ejus} Comes, Lothario Imp. olim infestus, in Conradum III. quoque non minus superbus cum esset, hic terras ejus Conrado Zaringensi denuo addixit. Pertinax inde bellum, tanto cum

P 3

(i) Ex tabulario Abbatifano Turicensi.

(l) *Chron. Burglense* Cap. XVII. pag. 382.

(m) Interlacus Monasterium fuit Canonicorum Regular. S. Augustini, circa A. 1130. conditum inter Thunensem & Brientinum Lacus. Bertoldus V. Zaringiæ Dux, Advocatiam ejus gessit, ut noster Conradus.

A. 1525. Monasterium hoc ditions suæ Bernenses seculo addixerunt.

LEV Lex. Helvet. Tom. X. p. 360.

(n) Codex Diplom. noster ad h. a.

(o) LUNIG. *Spicileg. Eccles.* Part. III. pag. 91. sq. & Contin. I. pag. 908.

ardore continuatum, ut Rainaldus atque Conradus Dux ad singulare certamen denique fuerint progressi. Neuter belli finem conspexit.

Rainaldus A. 1148. (p) quadriennio post Conradus noster & Cæsar extincti sunt. (q) Conradus obiit Januario mense (r) in Abbatia D. Petri, ubi & ipse, ut pater fraterque, sepultus. (s)

§. XV.

Uxor &
liberi.

Uxor hujus Conradi Ducis Clementia, Godofredi Namurcensis & Ermenfondis Luxemburgicæ (t) filia

- (p) Necrolog. S. Pauli apud DUNOD. *Hist. du Comté de Bourgogne* Lib. IV. pag. 170. Rainaldus in Æde S. Stephani Vefontione sepultus est. Du CHESNE *Hist. de Bourgogne* Lib. IV. pag. 531.
- (q) OTTO FRISING. Lib. VII. Cap. ult. „A. 1152. Conradus Dux de Zeringen „ obiit, post quem etiam Conradus Rex eodem anno defunctus est.
- (r) Plerique IV. Id. Jan. ponunt, nonnulli IV. Nonas. Necrologium Mur. d. 8. Jan. ponit. Vid. GUILLIMANN. *Habsb. L. V. Cap. IV. p. 285.*
- (s) Vid. *Cathedra S. Petri in Nigra Silva* p. 248.
- (t) Charta Bertoldi IV. apud SCHANNAT. *Vindem Liter.* pag. 163. Clementiam hanc, quæ Anno 1159. obiit, ex Comitibus Badensibus Argovire ortam fuisse credidit PESLERUS in Diatriba de Ducibus Zaringiæ, Germanice edita, in Commentariis Periodicis *Hannoversche gelehrte Anzeigen* Anno 1751. pag. 329. Facit hac occasione mentionem Diplomatis Friderici I. quo Henrico Leoni, Clementiæ marito, terras quasdam in Saxonia assignat, atque ab eo terras in Suevia accipit; quas inter Castrum

fuit, (v) ex qua Bertoldum IV. Rudolphum, Adelbertum, Conradum, Hugonem filios, filiasque Clementiam & Germanam suscepit. (x) Bertoldus, primogenitus filiorum, lineam continuavit Zaringicam. *Conradus* & *Hugo* sine liberis defuncti sunt. (y) Adelbertum vero Ducum Teccensium factorem constituunt; ut in Teccensibus infra docebitur.

Baden extiterat. Castrum hoc autem in Ergovia quærit Peslerus, quæ Burgundiæ Transjuranzæ pars fuit, quum Charta Friderici Castrum in Suevia situm fuisse memoret.

- (v) Cuno de Opfingen, miles de familia Ducis, prædium apud Bikkenfola Monasterio, S. Petri in Nigra Silva tradidit, præfente & annuente *Domina sua Clementia Ducissa*, adeoque post obitum Conradi Ducis.

Conf. KOELERUS in *Familia Luxemburg*. ALBERICUS *Chron.* ad An. 1168. pag. 349. Diploma apud SCHANNAT. *Vindem. Liter. Coll. I.* pag. 163. habet: „Bertholdus hujus nominis quartus Ducis Conradi „ filius - - - Præterea Dom. Clementia, mater ejusdem Ducis - - in „ sepultura mariti sui Ducis Cunradi. „

- (x) Extat Charta Monasterii S. Petri sine anno, qua Dux Conradus prædium apud *Zaringen* a monasterio hoc accepisse, eique vicissim cum uxore sua *Domina Clementia* & filiis suis *Conrado* & *Bertholdo* allodium apud *Amindon* (Emmendingen) donasse scribitur.

In Charta Bertoldi IV. Anno 1152. mentio fit Clementiæ, filiorum Rudolphi, Adelberti, Hugonis apud SCHANNAT l. c. Dux Beretoldus Rector terræ Burgund. cum fratribus Adelberto & Hugone legitur Anno 1180. Conf. HERRG. Num. 144.

- (y) ALBERICUS l. c. pag. 351 GUILLIM. *Habsb. L. V. C. IV.* p. 285.

§. XVI.

Rudolfus
filius.

Rudolphus in Arnoldi Antistitis Moguntini, a conjuratis occisi, locum electus est A. 1160. sed Imperator Fridericus, quod ipsi cædis auctores eum elegerant, denegavit consensum. (z) Octennio post Comitis Namurcensis, avunculi sui, favore Leodiensem Episcopatum accepit, A. 1189. defunctus. (a)

Clemen-
tia filia.

Filiam Conradi nostri Clementiam Henricus Leo, Saxoniae & Bavariae Dux, Anno 1147. in Comitibus Francofurtanis duxit uxorem. (b) Sed A. 1162. Cæsare non invito, Constantiae eam rursus dimisit; (c) sanguinis proximitatem prætexens. (d)

Marito

-
- (z) SERARIUS *de rebus Mogunt.* Tom. I. Lib. V. pag. 564. DODECHINI *Append. ad Marian. Scotum* Anno 1160.
- (a) AEGIDIUS AUREÆ VALLIS in *Hist. Episcoporum. Leod.* CHAPPEAUVILLE sub Rudolfo; ALBERICUS ad Annum 1168. Rudolphus hic, Leodiensis Episcopus, caput S. Lamperti Ecclesiae Friburgensi donavit.
- (b) HELMOLDUS in *Chron. Slavor.* Lib. I. Cap. VIII. ad Annum 1147. scribit: „ in diebus illis Dux noster (Henricus Leo) adolescens Dominam „ Clementiam Conradi Ducis de Zeringe duxit uxorem.
- (c) *Origines Guelficae* Tom. III. pag. 182.
- (d) *Ursperg. Chron. & Weingartense* ad A. 1162. HELMOLDUS Lib. II. Cap. X. *Chron. Montis Sereni* A. 1163.

Marito suo Clementia, vel dotis loco, vel ut paternæ hereditatis partem, Castrum Baden, (e) centum Ministeriales & quingentos manfos attulerat. Bona hæc Henricus Leo A. 1157. Friderico I. Imperatori tradidit, & ab eo in Saxonia alia in compensationem accepit. (f)

Germanam vel Annam de Zeringen Humberto III. Comiti Sabaudiaë nuptam fuisse, & Anno 1162. mortuam, tradit Germana filia. GUICHENONIUS. (g) Ex matrimonio hoc prodiit Agnes Sabaudica, Johanni sine Terra, (h) Henrici II. Angliæ Regis filio, Anno 1173. amplissimis conditionibus in matrimonium promissa, uti refert ROGERIUS HOVEDENUS, (i) Angliæ

(e) *Badenweiler* hodie, adeoque Bada Brisgovica, non Ufgovica; a qua Marchiones Badenses sibi nomen sumserunt. Solide hoc probavit DILLIUS in Diatriba, erudite scripta, *de permutatione hujus Castri Baden*, Germanico idiomate edita Anno 1760.

(f) Instrumentum, Aurea Bulla munitum, ex authentico descriptum extat in *Orig. Guelf.* Tom. III. pag. 466. Vir Illustris, GODFRIDUS DANIEL HOFFMANNUS, in Tubingensi Academia Juris Antecessor, insignis doctrinæ, in Diatriba, *Diplomatfche Belustigung* &c. edita A. 1760. hoc Instrumentum exponit, atque pro Bada Ufgovica stat.

(g) *Histoire de Savoye* Tom. I. pag. 239.

(h) Anglis *Lackland*, qui Anno 1216. decessit.

(i) *Annal. Angl.* Part. post. apud SAVILIUM *Scriptor. Rer. Anglicarum* pag. 532. Agnetem hanc Hovedenus *Aalays* vocat.

Q

Historiae scriptor, qui seculo XII. vixit. Agnes Anno 1174. ante nuptias decedens, spem omnem patris intervertit & focerit.

Agnetae hujus matrem, Germanam Zaringicam, Bertoldi IV. filiam fuisse, Guichenonius putat. Sed temporum ratio contrariatur. Verifimilior conjectura est, quae Conradi Ducis filiam, adeoque forem Bertoldi IV. Germanam declarat.

CAPUT